

Wzrostowi społecznej wiedzy o zaburzeniach psychicznych towarzyszy poprawa tolerancji i akceptacji ludzi na nie cierpiących.

Choroby psychiczne są jedną z najczęstszych nieprawidłowości zdrowotnych w społeczeństwie. Występują w każdej szerokości geograficznej, niezależnie od uwarunkowań kulturowych, społecznych i rasy ludzkiej.

Zgodnie z międzynarodową klasyfikacją zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wyróżniamy główne grupy zaburzeń:

- Otepienia, gdzie, w następstwie różnych przyczyn, uszkadzających ośrodkowy układ nerwowy upośledzeniu ulegają pamięć, uwaga, koncentracja, emocje. Dochodzi do znacznego upośledzenia funkcjonowania w życiu codziennym, zaburzone zostają kontakty z innymi ludźmi. Proste czynności, jak mycie, ubieranie się, odżywianie, wydalanie sprawiają coraz więcej trudności. W stadium końcowym osoba chora wymaga stałej całodobowej opieki.
- Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Mamy tu do czynienia z dużą ilością środków, począwszy od alkoholu, leków przeciwbólowych, nasennych, rozpuszczalników po ciężkie narkotyki. Początkowo stosowane w celu uzyskanie doraźnej poprawy samopoczucia z czasem prowadzą do uzależnienia – potrzeby stałego przyjmowania coraz większych dawek danej substancji. Stosowanie tych środków powoduje znaczne powikłania medyczne, począwszy od zatruc, uszkodzeń narządów wewnętrznych, w tym mózgu do zaburzeń psychicznych w postaci zespołów abstynencyjnych, psychoz, napadów drgawkowych, otępień.

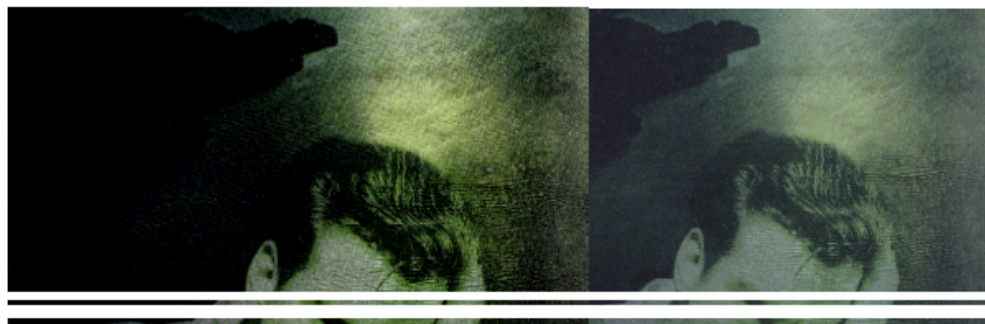
O zaburzeniach psychicznych

Wg definicji, zaburzenie psychiczne jest terminem wskazującym na istnienie stwierdzanych klinicznie objawów lub zachowań człowieka, przy których w większości przypadków mamy do czynienia z cierpieniem i zaburzeniami indywidualnego funkcjonowania. Jest to pojęcie szersze niż termin choroby, mające mniejszy ładunek stygmatyzujący osobę chorą. Pod tym pojęciem spotykamy zarówno łagodne nieprawidłowości w zakresie nastroju, emocji, zachowań, jak też poważne choroby cechujące się znacznym ograniczeniem zdolności myślenia, komunikowania się, racjonalnej oceny otaczającej rzeczywistości, powodujące zagrożenie dla bytu własnej osoby i otoczenia.

- Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii i urojeniowe. Jest to grupa różnych chorób często nazywanych psychozami. Objawy mogą być różnorodne, zalicza się je do dwóch kategorii – objawy wytwórcze (pozytywne - iluzje, halucynacje i urojenia), oraz objawy ubytkowe (negatywne - zblednięcie emocji, wycofanie, autyzm, brak zainteresowań, zmniejszenie motywacji, upośledzenie zasobu słów, obniżenie energii życiowej). W przebiegu tych chorób często występują zaburzenia zachowania i emocji.
- Zaburzenia nastroju. Grupa schorzeń, w której podstawowym zaburzeniem są zmiany nastroju, występujące zazwyczaj pod postacią depresji, często z towarzyszącym lękiem lub wzmoczonego samopoczucia (manii). Mogą one występować w sposób ostry, znacznie zaburzający funkcjonowanie. Obserwujemy zahamowanie, apatię, utratę łaknienia, poczucie bezwartościowości i winy, uniemożliwia-

jące wykonywanie jakiegokolwiek pracy zawodowej i obowiązków domowych. Tak się dzieje w ciężkim epizodzie depresji. Taki stan stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia, również ze względu na duże ryzyko samobójstwa. W życiu może wystąpić jeden epizod, bądź mogą się one powtarzać. Przeciwym stanem do depresji jest mania o różnym nasileniu, gdzie wzmożonej energii towarzyszy wielomówność, zmniejszona potrzeba snu, zaburzenia zachowania, zawyżona samoocena, sądy wielkościowe. W tym samym czasie może wystąpić podejrzliwość, drażliwość, gniewliwość, prowadząca do czynów gwałtownych. W tej grupie należy wspomnieć także o stanach łagodnych wahań nastroju od łagodnej depresji do nieznacznie

dowo w postaci napadów lęku (paniki), przyjmując znaczne nasilenie. Zaburzenia obsesyjno - kompulsyjne, w których dochodzi do występowania nawracających myśli natrętnych (obsesji) lub przymusowych czynności (kompulsji). Zaabsorbowanie tymi myślami lub powtarzaniem czynności często uniemożliwia wykonywanie codziennych czynności. Zaburzenia adaptacyjne - stan złego samopoczucia i zaburzeń emocji, pojawiający się w okresie przystosowania do następstw stresu lub istotnych zmian życiowych, np. reakcja żałoby, zmiana zatrudnienia. Zaburzenia dysocjacyjne, kiedy to w związku z doznanym urazem psychicznym, nieumiejętnością zniesienia, bądź rozwiązania trudnych problemów pacjent może

wzmożonego samopoczucia, występujących przewlekłe, nazywanych cyklotymią lub utrzymujących się łagodnych zaburzeń depresyjnych, zwanych dystymią.

- Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i pod postacią somatyczną. Możemy tu mówić o zaburzeniach lękowych w postaci fobii, kiedy to określone sytuacje czy przedmioty obiektywnie nie niebezpieczne u osoby chorej wywołują napad lęku lub paniki. Zaburzenia lękowe uogólnione, występujące niezależnie od jakichkolwiek okoliczności zewnętrznych, a utrzymywanie się lęku ma tu charakter długotrwały, bądź występuje napa-

„prezentować” takie objawy jak: utrata pamięci (amnezja), niekontrolowana ucieczka (fuga), osłupienie, trans i opętanie, utrata możliwości wykonywania ruchów dowolnych, czy też zaburzenia czucia, których tło jest wyłącznie psychiczne. W tym miejscu należy wspomnieć o zaburzeniach występujących pod postacią somatyczną, kiedy to pacjenci zgłaszają często przez długi okres wiele skarg somatycznych ze strony układu krążenia, pokarmowego, oddechowego, moczowo - płciowego, uporczywe bóle psychogenne, natomiast wykonane badania nie ujawniają chorób tych narządów.

- Zaburzenia behawioralne, w których można wymienić zaburzenia odżywiania się pod postacią jadłowstrętu psychicznego (anorexia) oraz żarłoczności (bulimia), różnorodne zaburzenia snu od nadmiernej senności poprzez lęki i koszmary senne, lunatyzm do bezsenności, dysfunkcje seksualne wynikające głównie z powodów psychologicznych, nadużywanie substancji nie powodujących uzależnienia, np. leki przeciwcieczające, przeciwbólowe, ziołowe i witaminy.
- Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych. Są to głęboko utrwalone schematy zachowań u osoby dorosłej nabyte w trakcie indywidualnego rozwoju, tworzące charakterystyczny dla danej osoby styl życia oraz sposób odnoszenia się do otoczenia i samego siebie. W psychiatrii wyróżnia się liczne typy zaburzeń osobowości. Innym problemem jest zmiana osobowości, wynikająca z przeżycia bardzo dramatycznej sytuacji, czy też będąca następstwem choroby psychicznej.
- Zaburzenia nawyków i popędów, tj. patologiczny hazard, podpalanie i kradzieże.
- Zaburzenia identyfikacji płciowej oraz preferencji seksualnych (transseksualizm, fetyszizm, transwestytyzm, ekshibicjonizm, oglądactwo, pedofilia, sadomasochizm).
- Upośledzenia umysłowe będące wyrazem zahamowania bądź też niepełnego rozwoju mózgu. W zależności od obniżenia poziomu funkcjonowania intelektualnego dzielimy je

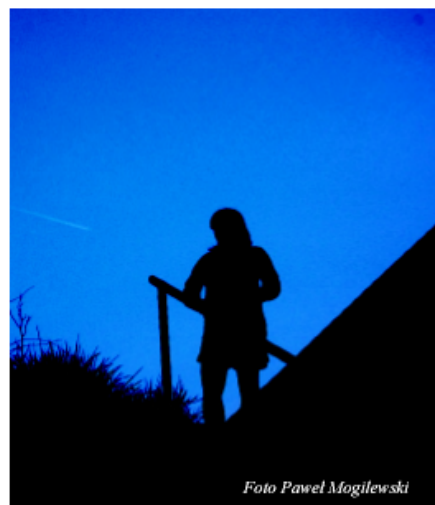

Foto Paweł Mogilewski

na łagodne, umiarkowane i głębokie.

- Zaburzenia rozwoju psychicznego (specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka, zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych, zaburzenia koordynacji ruchowej, autyzm dziecięcy, nadpobudliwość ruchowa z upośledzeniem umysłowym).
- Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się głównie w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym. Zakres zaburzeń od ADHD, po przez zaburzenia lękowe w dzieciństwie, tiki, jękanie, zaburzenia odżywiania, moczenie mimowolne.

W dobie szybkiego rozwoju cywilizacyjnego przybywa zaburzeń psychicznych, będących następstwem niedostosowania jednostki do czynników stresowych. Jednocześnie poprawa jakości życia oraz postęp medycyny powodują, że żyjemy dłużej i doświadczamy w coraz większej mierze zaburzeń charakterystycznych dla wieku podeszłego (psychogeriatrya). W okresach kilkuletnich dochodzi do podwajania się liczby udzielanych porad psychiatrycznych. Na szczęście wzrasta społeczna wiedza na temat zaburzeń psychicznych, możliwości zasięgania porad oraz potrzeby leczenia. Obserwowana jest również niezwykle ważna w tym przypadku poprawa tolerancji i akceptacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

dr n. med. Inessa Rudnik
dr n. med. Mariusz Mikulski

SKLEP ZAOPATRZENIA ORTOPEDYCZNEGO

NFZ - REFUNDACJA

mediSOFT

- WÓZKI INWALIDZKIE SPACEROWE, RĘCZNE, ELEKTRYCZNE
 - ŁÓŻKA ORTOPEDYCZNE I REHABILITACYJNE
 - KSIĘŻYCE (DLA DOROSŁYCH I DZIECI)
 - BALKONKI, CHODZIKI, KULE, ŁASKI
 - SPRZĘT REHABILITACYJNY
 - MATYCE I PODUSZKI PRZECIWOŁĘŻYKOWE
 - STABILIZATORY STAWÓW
 - PASY PRZEPULSOWE
 - KORSETY, SZNURÓWKI, PASY, SZELKI
 - CIŚNIENIOMIERZE, INHALATORY
 - MASAZERY
 - PODKOLANÓWKI, PÓNCZOGI, BAJSTOPY PRZECIWCYKAWKOWE
 - CEWNIKI, WÓZKI, SPRZĘT STOŁOWY
 - FILELUD-HOWAJTET, WKŁADY I WKŁADKI ANATOMICZNE

SKLEP ZAOPATRZENIA ORTOPEDYCZNEGO
 15-270 BIAŁYSTOK, UL. WOJSKOWA 4 LOK. 1
 ☎ 085 745 90 38 ☎ kom. 0 603 780 064

mediSOFT

Fizjoterapeuta - Grzegorz Zawadzki
 konsultacje w doborze sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych.

BEZPŁATNA DOSTAWA DO DOMU PACJENTA